

НАРЕДБА № 96 ОТ 8 АВГУСТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

В сила от 01.01.2007 г.

Издадена от министъра на земеделието и горите

Обн. ДВ. бр.71 от 1 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.13 от 9 Февруари 2007г., изм. ДВ. бр.45 от 8 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.82 от 19 Септември 2008г., изм. ДВ. бр.41 от 1 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.92 от 23 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 4 Март 2014г., доп. ДВ. бр.25 от 24 Март 2017г., изм. ДВ. бр.30 от 9 Април 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 25 Февруари 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 26 Юни 2020г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1.(изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) редът за признаване за вписване на сортовете зеленчукови култури в официалната сортова листа на Република България и в общия каталог за сортовете зеленчукови култури на държавите - членки на Европейския съюз (ЕС);

2.категиите семена от зеленчукови култури, които се търгуват на пазара на ЕС;

3.контролът на семената от официалните органи с цел сертификация; дейностите под контрола на официалните органи;

4.условията, при които семената се предлагат на пазара;

5.изискванията към семената при сертификация, опаковане и етикетирание;

6. изискванията към стандартните семена;

7. условията за последващ контрол;

8. търговията на неокончателно сертифицирани семена;

9. вносът на семена от трети страни;

10. търговията на семена, произведени при специфични условия; семена със специфично предназначение;

11. контролът на предлаганите на пазара семена.

(2) Тази наредба се прилага за семена от зеленчукови култури (приложение № 1), предназначени за семепроизводство и/или производство на земеделска продукция, с изключение на продукцията за декоративни цели.

Чл. 2. Наредбата не се отнася за семена от зеленчукови култури, предназначени за износ в трети страни.

Глава втора.

**ПРИЗНАВАНЕ ЗА ВПИСВАНЕ НА СОРТОВЕТЕ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ В
ОФИЦИАЛНАТА СОРТОВА ЛИСТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И В ОБЩИЯ
КАТАЛОГ НА СОРТОВЕТЕ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ДЪРЖАВИТЕ - ЧЛЕНКИ НА
ЕС (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 45 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2007 Г.)**

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Семената от зеленчукови култури се търгуват само ако са от сортове, вписани в официалната сортова листа на Република България и в Общия каталог на Европейския съюз (ЕС) на сортовете зеленчукови култури.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.)

(3) Вписаните в официалната сортова листа сортове зеленчукови култури могат да се сертифицират в категориите по чл. 11 и 12 или да бъдат контролирани като стандартни семена съгласно чл. 13.

(4) Когато сортовете зеленчукови култури се произвеждат и търгуват само като стандартни семена, това се отбелязва в сортовата листа.

(5) Официалната сортова листа е публична и всяко лице може да направи справка в нея.

Чл. 4. (1) Семената от зеленчукови култури не могат да се сертифицират и/или контролират като стандартни семена и предлагат на пазара на общността, ако сортът не е официално признат най-малко в една държава - членка на ЕС.

(2) Общ каталог на сортовете зеленчукови култури на ЕС се създава въз основа на националните каталози на държавите - членки на ЕС.

(3) Официалната сортова листа на Република България е част от общия каталог на ЕС, включително част от каталога за зеленчуковите култури.

Чл. 5. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) извършва сортоизпитване с цел признаване и вписване на сортовете земеделски растения, в това число зеленчуковите култури, в официалната сортова листа.

Чл. 6. (1) Сортът се признава за вписване в официалната сортова листа или в общия каталог на сортовете зеленчукови култури на ЕС само ако е различим, стабилен и достатъчно хомогенен.

(2) Независимо от изискванията по ал. 1, за културата индустриална цикория е необходимо сортът да притежава подходящи биологични и стопански качества (БСК) за неговото отглеждане и употреба.

(3) По преценка на заявителя (селекционера) на сорта могат да се извършат изпитвания забиологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България и за сортовете на всички останали зеленчукови култури освен индустриалната цикория по ал. 2, за която изпитванията за БСК са задължителни.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Признаването на генетично модифициран сорт с цел вписване в официалната сортова листа и в общия каталог на държавите членки и признаването му за използване за храна или хранителна съставка се извършва при спазване разпоредбите по чл. 4, ал. 3 и 4 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС (ДВ, бр. 51 от 2006 г.), в съответствие с чл. 2, т. 1 и 2 на Директива 90/220/ЕС и чл. 3 и 15 на Регламент 1829/2003/ЕО.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Изискванията сортът да е различим, хомогенен и стабилен (РХС) са в съответствие с разпоредбите по чл. 5, ал. 1 - 4 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС.

(6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Редът за вписване на сортовете зеленчукови култури в официалната сортова листа на Република България и в общия каталог на сортовете зеленчукови култури на държавите - членки на ЕС, съответства на разпоредбите по чл. 7 (с изключение на ал. 2, т. 3) и чл. 8 - 18 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС.

(7) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) За сортовете зеленчукови култури, които се сортоподдържат с цел производство на сертифицирани семена, в официалната сортова листа се записва името на лицето или лицата, които отговарят за сортоподдържането, в съответствие с чл. 9, т. 1 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС (ДВ, бр. 51 от 2006 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол може да отхвърли признаването на сорт за вписване:

1. при неспазване на тази наредба, въвеждаща Директива 2002/55/ЕС и Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС, въвеждаща Директива 2002/53/ЕС;

2. ако при подаване на заявлението за признаване или по време на изпитванията са представени неверни или подвеждащи данни относно фактите, на базата на които е признат сортът за вписване.

(9) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) При вписването на сортове зеленчукови култури съгласно ал. 6 прилагането на разпоредбите по чл. 16, ал. 2, т. 1 и 3 и чл. 17 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС, се извършва в съответствие с процедурите на ЕК по чл. 46, ал. 2 и 3 на Директива 2002/55/ЕС.

(10) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Случаите по чл. 18 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС, могат да бъдат приложими и за зеленчукови култури, които се сортоподдържат, при условие че сортоподдържането остава осигурено.

Чл. 7. За сортове, чиито семена се произвеждат и търгуват само от категория "стандартни семена", резултатите от проведени неофициални изпитвания и събраната информация от практическия опит по време на отглеждането им могат да бъдат взети под внимание във връзка с резултатите при официалното изпитване.

Чл. 8. (1) (Предишен текст на чл. 8 - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Процедурите за признаване на сортове в страната с произход от други държави членки са същите като тези за националните сортове на Република България.

(2) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Процедурите за приемане (признаване) на сорт за включването му в общия каталог или в каталога на друга държава членка на ЕС, са същите каквито за сортовете, признати за вписване в официалната сортова листа. В тези случаи при прилагане на процедурите за включване в общия каталог или в каталога на друга държава - членка на ЕС, на сортове, вписани в официалната сортова листа, Република България се освобождава от задълженията по чл. 7, чл. 9, т. 4 и чл. 10, т. 2 - 5 на Директива 2002/55/ЕС, въведени с чл. 6, ал. 6 от тази наредба, респ. чл. 7, ал. 1 и ал. 2, т. 1 и 2, чл. 9, ал. 4 и чл. 10, ал. 2 - 5 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС.

Чл. 9. (1) В общия каталог на сортовете зеленчукови култури, който е част от общия каталог на сортовете на земеделски растителни видове, се вписват и сортовете, включени в официалната сортова листа на Република България.

(2) Каталогът по ал. 1 съдържа:

1. списък на всички сортове, семената от които не подлежат на ограничения за пускане на пазара по отношение на сорта от датата на неговото публикуване;
2. информация за лицето или лицата, отговарящи за сортоподдържането;
3. информация за държавите членки, получили разрешение от Европейската комисия (ЕК) за ограничаване разпространението на семена от генетично модифицирани сортове на територията на страната им или на част от нея, когато семената представляват риск за здравето на човека и околната среда;
4. информация за сортове, които са отписани от каталога, но чиито семена могат да се предлагат на пазара до 30 юни на третата година от изтичането на срока на признаване на сортовете; посочва се срокът за всеки конкретен случай, както и държавите членки, за които този срок не се прилага;
5. информация, в която ясно се посочват сортовете, които са генетично модифицирани.

Глава трета. КАТЕГОРИИ СЕМЕНА

Чл. 10. Семената от зеленчукови култури се произвеждат и сертифицират в категории базови и сертифицирани семена и контролират като стандартни семена.

Чл. 11. Базови семена са семената:

1. които са произведени под отговорността и контрола на лицата по чл. 26 от Закона за посевния и посадъчния материал (ЗППМ) съгласно възприетите методи и практики на сортоподдържане;
2. които са предназначени за производство на семена от категория "сертифицирани семена";
3. които съответстват на изискванията за базови семена, посочени в приложения № 2 и 3, и за които могат да бъдат приложени изискванията, предвидени в чл. 25;
4. за които е установено чрез изпитвания от официалните органи по чл. 15, ал. 2, че отговарят на изискванията по т. 1 - 3; изискванията по приложение № 3, които се определят при лабораторни анализи, могат да се установят и в лаборатории по чл. 16, ал. 2 под контрола на официалните органи.

Чл. 12. Сертифицирани семена са семената:

1. (изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) които са произведени директно от базови семена или по искане на селекционера, заявител на сертификацията от "предбазови семена" по чл. 14, които съответстват на изискванията за базови семена, посочени в приложения № 2 и 3, установени чрез изпитвания от официалните органи по чл. 15, ал. 2;
2. които са предназначени за производство на зеленчуци;
3. които съответстват на изискванията за сертифицирани семена, посочени в приложения № 2 и 3 и за които могат да бъдат приложени изискванията, предвидени в чл. 25, ал. 1, т. 2;
4. за които е установено чрез изпитвания от официалните органи по чл. 15, ал. 2 или от физически лица (инспектори) и/или лабораториите по чл. 16 под контрола на официалните органи, че съответстват на изискванията по т. 1 - 3;
5. които подлежат на последващ контрол, извършван от официалния орган по чл. 15, ал. 2, за проверка на тяхната автентичност и сортова чистота.

Чл. 13. Стандартни семена са семената, които:

1. притежават достатъчна сортова чистота и идентичност;
2. са предназначени главно за производство на зеленчуци;
3. съответстват на изискванията, посочени в приложение № 3;
4. подлежат на последващ контрол, извършван от официалния орган по чл. 15, ал. 2, за проверка на тяхната автентичност и сортова чистота.

Чл. 14. Семената на селекционера от размножения преди базовите семена се сертифицират в категория "предбазови семена" по условията на базови семена в случаите по чл. 12 и 23.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) (1) Семената от сортовете за съхранение могат да бъдат сертифицирани като "сертифицирани семена от сорт за съхранение", ако отговарят на следните изисквания:

1. произхождат от семена, произведени съгласно ясно определени методи за сортоподдържане;
2. отговарят на изискванията за сертифицирани семена по чл. 12 с изключение на изискванията по отношение на минималната сортова чистота и изискванията, отнасящи се до официалните изпитвания или изпитванията под официален контрол;
3. имат достатъчна сортова чистота.

(2) Семената от сортовете за съхранение могат да бъдат контролирани като стандартни семена от сорт за съхранение, ако:

1. отговарят на изискванията на чл. 13 с изключение на изискванията по отношение на минималната сортовата чистота;
2. имат достатъчна сортова чистота.

(3) Семената от сорт, развит с цел отглеждане при специфични условия, могат да бъдат контролирани като стандартни семена от сорт, развит с цел отглеждане при специфични условия, ако:

1. отговарят на изискванията на чл. 13 с изключение на изискванията по отношение на минималната сортовата чистота;
2. имат достатъчна сортова чистота.

Глава четвърта.

КОНТРОЛ НА СЕМЕНАТА ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ СЕРТИФИКАЦИЯ И КОНТРОЛ НА СТАНДАРТНИТЕ СЕМЕНА; ДЕЙНОСТИ, ИЗВЪРШВАНИ ОТ ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА ПОД КОНТРОЛА НА ОФИЦИАЛНИТЕ ОРГАНИ

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Контролът на семената в Република България се извършва чрез прилагане на официални мерки от ИАСАС и Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 3, 4 и 5 ЗППМ.

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва сертификация на семената на зеленчукови култури от категории базови и сертифицирани, както и контрол на стандартните семена при спазване на следните условия:

1. за сертификация на семената - чрез полска инспекция на посевите и лабораторни анализи за посевни качества на семената за установяване съответствието им с изискванията на приложения № 2 и 3;

2. за контрол на стандартните семена - чрез последващ контрол за проверка на автентичността и сортовата чистота на семената.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Българската агенция по безопасност на храните извършва фитосанитарен контрол на семената от зеленчукови култури съгласно Наредба № 8 от 2015 г. за фитосанитарния контрол (ДВ, бр. 19 от 2015 г.) и предоставя резултатите на ИАСАС.

Чл. 16. (1) Полска инспекция под контрола на ИАСАС могат да извършват и физически лица (инспектори), одобрени от изпълнителния директор на ИАСАС по условията на чл. 6 ЗППМ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Лабораторни анализи за посевни качества на семената с цел сертификация под контрола на ИАСАС могат да извършват юридически лица - лаборатории, одобрени от министъра на земеделието, храните и горите, съгласно чл. 7, ал. 1 ЗППМ.

Чл. 17. При извършване на дейностите под контрола на ИАСАС физическите и юридическите лица спазват изискванията по чл. 18 или 19.

Чл. 18. (1) При полска инспекция, извършвана под контрола на ИАСАС, се прилагат следните изисквания:

1. инспекторите:

а) да притежават необходимата квалификация, получена чрез успешно положен изпит за провеждане на полски инспекции, организирани от ИАСАС, съгласно чл. 6, ал. 3 ЗППМ;

б) да са получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС за извършване на полски инспекции при условията и по реда на чл. 6 ЗППМ и подписали декларация за спазване правилата за извършване на инспекциите;

в) (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) да провеждат инспекциите под контрола на ИАСАС в съответствие с правилата за официални инспекции, посочени в нормативните актове, включително методите за полска инспекция, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите;

2. посевите, подлежащи на инспекции от инспекторите по т. 1, да са произведени от семена, на които е извършен последващ контрол и семената са одобрени;

3. най-малко 5 % от посевите да се проверяват от инспектори на ИАСАС;
4. на партидите семена, получени от посевите, инспектирани от полските инспектори по

т. 1, се извършва последващ контрол - грунтов контрол, а когато е необходимо - чрез лабораторни методи, за културите за които се прилагат такива методи.

(2) При нарушаване на правилата за извършване на полските инспекции от инспекторите по ал. 1, т. 1 се прилага чл. 67 ЗППМ.

(3) Когато извършените нарушения при полска инспекция са довели до отклонения от изискванията за сертифициране на произвежданите семена, инспектор от ИАСАС, упълномощен от изпълнителния директор, съставя констативен протокол, в който посочва конкретните отклонения и поставя срок за отстраняването им в същата фаза на развитие на посева. Сертификацията се прекратява със заповед на изпълнителния директор на ИАСАС, освен в случаите, когато след извършване на необходимите манипулации на посевите се установи, че същите отговарят на изискванията.

(4) За нарушенията по ал. 2, довели до извършване на манипулации на посевите по ал. 3, независимо от това дали след провеждането на манипулациите посевите продължават да съответстват на изискванията, се прилагат разпоредбите по ал. 2.

Чл. 19. (1) При извършване на лабораторни анализи на семената под контрола на ИАСАС се спазват следните изисквания:

1. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) семената се анализират в лаборатории, които са одобрени за извършване на лабораторни анализи за целите на сертификация от министъра на земеделието, храните и горите по условията на чл. 7, ал. 1, чл. 9 и 10 ЗППМ;

2. лабораторията за анализиране на семена разполага с квалифициран персонал за целите на извършваните лабораторни анализи, в това число ръководител на дейността в лабораторията, лабораторни помещения и лабораторно оборудване; извършва анализирането на семената по международни методи, определени в методиката за пробовземане, анализ чистота, кълняемост и абсолютна маса на посевен материал, съгласно чл. 31, ал. 8 ЗППМ;

3. по статут лабораторията за анализиране на семена е:

- а) независима лаборатория (по условията на чл. 7, ал. 2 ЗППМ); или
- б) лаборатория, принадлежаща на лице, което извършва семепроизводство и/или заготовка и/или търговия на семена;

4. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) лабораторията по т. 3, буква "б" извършва анализи само на семенни партиди, произведени от лицето, на което принадлежи лабораторията, или за конкретни случаи със заповед на министъра на земеделието, храните и горите по предложение на ИАСАС - анализи на семена, които не са произведени от лицето по т. 3, буква "б".

(2) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Лабораторията по ал. 1, т. 1 и т. 4 подлежи на контрол от ИАСАС.

(3) За целите на контрола по ал. 2 най-малко 5 % от пробите на семенните партиди, заявени и постъпили в лабораторията за лабораторни анализи с цел сертификация, подлежат на проверка чрез анализиране на семената в лаборатория на ИАСАС съгласно чл. 11, ал. 1 и 2 ЗППМ.

(4) Пробите по ал. 3 се разпределят пропорционално както по отношение броя на партидите, така и по отношение броя на видовете, принадлежащи на лицата, подали заявка за

сертификация на семената в съответното териториално звено (ТЗ) на ИАСАС и чиито семена се анализират в лаборатория по ал. 1, т. 1. Към пробите, подлежащи на проверка, могат да се включват и тези, взети при съмнения в работата на лабораторията или при сигнали за нарушения в съответствие с чл. 12, ал. 2 ЗППМ.

(5) При нарушаване на правилата и методите за анализ на семената от лаборатория по ал. 1, т. 1 се прилагат мерките в съответствие с чл. 11, ал. 3 и чл. 12, ал. 2 ЗППМ.

(6) Сертификатът на семената в случаите по ал. 5 се анулира по условията на чл. 11, ал. 4 ЗППМ, освен в случаите, когато семената продължават да съответстват на изискванията за сертификация независимо от различните резултати, получени в лабораторията по ал. 1, т. 1, и резултатите, получени в лаборатория на ИАСАС, при извършената проверка.

(7) Когато семената по ал. 6 продължават да съответстват на изискванията за сертификация, те могат да се предлагат на пазара.

Чл. 20. (1) За изпитване на семената чрез лабораторни методи с цел сертификация и за проверка автентичността и сортовата чистота на семената чрез последващ контрол се вземат проби от заготвените хомогенни партии семена. За проверка кълняемостта на семената и при контролни проверки проби се вземат от останалите налични количества семена. Проби се вземат и от стандартните семена за провеждане на последващ контрол.

(2) Пробите се вземат от длъжностни лица на ИАСАС, упълномощени от изпълнителния директор на ИАСАС, или от лица, получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС и са под контрола на ИАСАС.

(3) Разрешението по ал. 2 се издава на лица, които имат необходимата квалификация, получена в специализиран курс на обучение за пробовземачи в ИАСАС, и успешно са положили изпит.

(4) Лицата по ал. 2 могат да бъдат:

1. независими лица, ненаети по договор по условията на т. 2 и 3; или
2. лица, наети по договор от физически или юридически лица, чиито дейности не са свързани с производство и/или търговия на семена; или
3. лица, наети по договор от физически или юридически лица, чиито дейности са свързани с производство или търговия на семена.

5. Изпълнителният директор на ИАСАС издава разрешение за пробовземач в съответствие с изискванията по ал. 3 по утвърден от него образец или прави мотивиран отказ в случаите на неиздържан изпит. Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

6. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Пробовземачите, получили разрешение, подписват декларация за безпристрастност и обективност при изпълнение на служебните си задължения в съответствие с правилата и методите за вземане на проби, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите, и на разпоредбите по тази наредба.

7. В разрешението по ал. 5 се посочват статутът на пробовземача и обсегът на извършваните от него дейности по пробовземане за съответните култури и категории.

8. Пробовземачите по ал. 4, т. 3 могат да вземат проби само от семенни партии, произведени и/или търгувани от техните работодатели, освен ако не е договорено друго между работодателя, заявителя за сертификация и ИАСАС.

Чл. 21. (1) Дейността на пробовземачите, получили разрешение, се контролира от ИАСАС.

(2) За целите на контрола по ал. 1 ИАСАС ежегодно извършва проверка на не по-малко от 5 % от партидите, от които са взети проби. Проверката се извършва от официален пробовземач на ИАСАС чрез вземане на контролни паралелни проби от една и съща партида за съпоставимост между взетите проби от официалните пробовземачи и от пробовземачите под официален контрол.

(3) Включените за проверка семенни партиди съгласно ал. 2 се разпределят пропорционално както по отношение броя на партидите, така и по отношение броя на видовете, принадлежащи на лицата, заявители на сертификацията. За проверка се предвиждат и партиди, за които има съмнения и сигнали за нарушения при вземането на проби. Тази проверка на пробите не се извършва при автоматичното пробовземане.

(4) Частта от броя на партидите на един заявител, включена в 5-те % за проверка, е правопрпорционална на броя на партидите, които заявителят е включил за сертификация, както и на броя на видовете.

(5) Ако при проверката по ал. 2 се установи, че взетите проби не характеризират партидата семена (не са представителни за партидата) и това може да доведе или е довело до резултати от лабораторните анализи, които не са достоверни за партидата, при което действителните показатели се отклоняват от допустимите норми в приложение № 3:

1. сертификацията или издаденият за партидата сертификат се анулира от изпълнителния директор на ИАСАС;

2. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) семената на партидата се спират от търговия от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) Когато при проверките по ал. 2 се установи, че действителните показатели на партидата са различни от тези на анализиранияте проби, взети от получил разрешение пробовземач, но съответстват на изискванията по наредбата, семената могат да се търгуват.

Глава пета.

УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО СЕМЕНАТА СЕ ПРЕДЛАГАТ НА ПАЗАРА

Чл. 22. (1) Семената от зеленчукови култури се предлагат на пазара само ако са сертифицирани от категориите базови и сертифицирани семена и/или контролирани като стандартни семена.

(2) Семената на индустриална цикория се предлагат на пазара сертифицирани като "базови семена" или "сертифицирани семена".

Чл. 23. На пазара могат да се предлагат и семена от категория "предбазови семена", ако са сертифицирани по условията на базови семена.

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Допуска се търговия на семена, одобрени при полска инспекция, с цел гарантиране на тяхната автентичност и сортова чистота, които предстоят да бъдат заготвени и сертифицирани.

(2) Лицата, произвели семената по ал. 1, трябва да са сключили договор с лицата, закупили семената за заготовка, и договорът се предоставя на ИАСАС за целите на сертификация и контрол на семената.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., изм. - ДВ, бр. 45 от 2007

г., в сила от 01.07.2007 г.) Допускат се отклонения от изискванията по чл. 11 и 12 за произведени в страната семена в съответствие с чл. 5 на Директива 2002/55/ЕС в следните случаи:

1. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) разрешава се от изпълнителния директор на ИАСАС сертификация и търговия на базови семена с по-ниска кълняемост от предвидената в приложение № 3 за съответната култура при следните условия:

а) кълняемостта, определена при лабораторни анализи, да не е по-малка от:

аа) 65 % - за зеленчукови култури, чиято минимална кълняемост съгласно приложение № 3 е над 80 %;

бб) 60 % - за зеленчукови култури, чиято минимална кълняемост съгласно приложение № 3 е над 75 %, но не повече от 80 %; вв) 55 % - за зеленчукови култури, чиято минимална кълняемост съгласно приложение №

3 е над 70 %, но не повече от 75 %; гг) 50 % - за зеленчукови култури, чиято минимална кълняемост съгласно приложение №

3 е 60 или 65 %, но не повече от 70 %;

б) действителната кълняемост на семената се посочва на самозалепващ се стикер, поставен върху официалния етикет по чл. 36, без да се закриват неговите реквизити, или на специален етикет, носещ името и адреса на производителя и/или търговеца, както и идентификационния номер на партидата семена;

в) условията по букви "а" и "б" се контролират от ИАСАС;

2. разрешава се сертификация и търговия на семена до ниво първи купувач на семена от категориите "базови семена" или "сертифицирани семена" независимо от факта, че официалното изпитване за кълняемост на семената за проверка съответствието с изискванията по приложение № 3 не е приключило с цел неотложно предоставяне на семена на пазара или за да се предотврати забавянето на доставките на семената, при следните условия:

а) заявителят представя в ИАСАС писмо за необходимостта от незабавно предоставяне на семената на пазара, както и името и адреса на първия купувач;

б) сертификацията на семената се извършва на основание приложен към писмото по буква "а" временен документ от лабораторен анализ на семената, предоставен от заявителя;

в) за целите на търговия на семената по буква "б" определената при лабораторния анализ кълняемост на семената се обявява на специален етикет, носещ името и адреса на заявителя и идентификационния номер на партидата.

(2) След приключване на официалния анализ за посевни качества на семената се издава сертификат по чл. 32, ал. 2, с което се гарантира окончателната сертификация.

(3) Разпоредбите по ал. 1 не се отнасят за вноса на семена от трети страни, освен ако във връзка с чл. 42 не се предвиждат подобни условия по отношение на размножаването на семена извън територията на общността.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол оказва административна помощ на компетентните органи на държавите членки, възползващи се от изключенията по чл. 1, въвеждащи чл. 5 на Директива 2002/55/ЕС.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Семена от категория "сертифицирани" с по-ниска кълняемост от предвидената в приложение № 3 могат да бъдат предлагани на пазара в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕК) 217/2006 и получено за страната решение от ЕК съгласно чл. 39 ЗППМ.

Чл. 26. (1) На територията на страната могат да се търгуват семена, различни от разрешените за търговия по чл. 22 - 25, предназначени за:

1. научни цели или селекционна дейност; или
2. опитни цели - демонстративни и/или производствени на семена от сортове, за които е подадено заявление за вписване, но все още не са вписани в официалната сортова листа на Република България.

(2) Разрешенията за предлагане на пазара на семената по ал. 1, т. 2 по предназначение, опаковката, маркировката и определените за целта количества се определят в съответствие с Решение на ЕК 2004/842.

(3) Разрешенията за лица на територията на страната в съответствие с ал. 2 се издават от изпълнителния директор на ИАСАС при подадена молба по образец на изпълнителния директор на ИАСАС. Отказът за издаване на разрешение подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) (1) Семената от сортовете за съхранение могат да се предлагат на пазара само ако:

1. са произведени в региона на произход или региона по чл. 60а, ал. 2;
2. се предлагат на пазара единствено в региона на произход.

(2) Могат да се одобряват от ИАСАС и допълнителни региони за предлагане на пазара на семена от сортове за съхранение, при условие че те са съпоставими по отношение на растежа и развитието на съответния сорт.

(3) Когато има одобрен регион по ал. 2, е необходимо с цел съхраняване на сорта в неговия регион на произход да се запази количество семена, необходимо за производството на зеленчуци на броя хектари, определени за съответните видове в приложение № 9.

(4) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол уведомява Европейската комисия и останалите държави членки за допълнителните региони по ал. 2.

(5) Когато има одобрени допълнителни региони за производство по чл. 60а, ал. 2, разпоредбите на ал. 2 не се прилагат.

(6) За всеки сорт за съхранение търгуваното годишно количество семена не трябва да надвишава количеството, необходимо за производство на зеленчуци на броя хектари, определени за съответните видове в приложение № 9.

Чл. 26б. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) (1) Производителите на семена от сортове за съхранение уведомяват писмено ИАСАС всеки производствен сезон за размера и местонахождението на районите за производство на семена.

(2) Ако въз основа на уведомлението по ал. 1 ИАСАС прецени, че съществува вероятност количествата семена по чл. 26а, ал. 3 да бъдат надхвърлени, за всеки производител се определя количество, което може да предлага на пазара през дадения производствен сезон.

Глава шеста.

ИЗИСКВАНИЯ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ СЕМЕНАТА ПРИ СЕРТИФИКАЦИЯ, ОПАКОВАНЕ И ЕТИКЕТИРАНЕ

Раздел I.

Изисквания към семената при сертификация

Чл. 27. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва сертификация на семената с цел установяване:

1. автентичността, сортовата чистота и здравното състояние на културите при полска инспекция и/или чрез лабораторни методи за културите, за които има установени такива методи; и
2. посевните качества и здравното състояние на семената при лабораторни анализи.

Чл. 28. (1) За извършване на сертификацията лицата по чл. 28 ЗППМ подават заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

- (2) По искане на заявителя (селекционера) на сертификацията описанието на генеалогичните (родителските) компоненти трябва да е поверително.

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Полската инспекция се извършва с цел установяване съответствието на посева с изискванията по приложение № 2 по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите съгласно чл. 31, ал. 6 ЗППМ.

- (2) Резултатите от полската инспекция се отразяват в акт за полска инспекция по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Лабораторните анализи на семената се извършват с цел установяване съответствието на семената с изискванията по приложение № 3 по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите съгласно чл. 31, ал. 8 ЗППМ в съответствие със съществуващите международни методи на Международната асоциация за изпитване на семената (ISTA), определена по § 1, т. 16 ЗППМ.

- (2) (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Лабораторни анализи на семената от сортовете за съхранение и сортовете, развити с цел отглеждане при специфични условия, се извършват при условията на чл. 31 с цел установяването на съответствието с изискванията на чл. 14а.

- (3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Лабораторията, извършила анализа, издава документ за резултатите по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 31. (1) За изпитване на семената чрез лабораторни методи с цел сертификация и за проверка автентичността и сортовата чистота чрез последващ контрол се вземат проби от заготвени хомогенни партии семена. Проби се вземат и от партии стандартни семена за последващ контрол.

- (2) Максималната маса на партидите и минималната маса на пробите в зависимост от културата са посочени в приложение № 4.

- (3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Вземането на проби се извършва по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите съгласно чл. 31, ал. 6 ЗППМ в съответствие с международните методи на ISTA.

- (4) Пробовземачът изготвя протокол за взетите проби по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 32. (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол сертифицира семената, които отговарят на изискванията по приложения № 2 и 3.

(2) За сертифицираните семена по ал. 1 от категориите по чл. 11 и 12 ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС, с който семената се търгуват.

Чл. 33. За извършваните от ИАСАС полски инспекции, вземане на проби и лабораторни анализи лицата по чл. 28 ЗППМ, подали заявление за сертификация, заплащат такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 6 ЗППМ.

Раздел II.

Опаковане и етикетирание на семената

Чл. 34. (1) Базовите и сертифицираните семена могат да бъдат обект на търговия само ако се предлагат на пазара в хомогенни партиди и в запечатани и/или пломбирани опаковки, маркирани, снабдени със система за запечатване/пломбиране съгласно чл. 35 и 36.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) За продажба на количества семена на краен потребител за собствени нужди могат да се предвидят изключения от разпоредбите по ал. 1 относно опаковането, запечатването и/или пломбирането и маркировката съгласно писмени указания, одобрени от изпълнителния директор на ИАСАС и предоставени за ползване от отговарящите на условията на чл. 28, ал. 1 ЗППМ производители и регистрираните търговци на семена от зеленчукови култури.

Чл. 35. (1) Опаковките с базови и сертифицирани семена официално се запечатват в присъствие на упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС лице или под контрола на ИАСАС от лицата по чл. 28 ЗППМ.

(2) Запечатването се извършва по такъв начин, че опаковките да не могат да бъдат отваряни, без да се наруши целостта на системата на запечатване или да се оставят следи от подправяне на официалния етикет по чл. 36 или на опаковката.

(3) За да се гарантира запечатването на опаковките, всяка система на запечатване включва най-малко официалния етикет по чл. 36, като може да включва и официален печат или пломба, с изключение на опаковките, снабдени със система на запечатване, която не може да бъде използвана повторно.

(4) Специфични системи на запечатване на опаковките за гарантиране условията по ал. 2 и 3 могат да се използват в страната с решения на ЕК.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Официално запечатаните опаковки не могат да бъдат запечатвани отново, еднократно или повече пъти освен с разрешение на ИАСАС при спазване разпоредбите по ал. 1.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) В случай на повторно запечатване на етикета по чл. 36 се отбелязват този факт, датата на повторното запечатване (или датата на повторно вземане на проби) и името на органа, разрешил повторното запечатване - ИАСАС.

(7) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Семената от сортове за съхранение и семената от сортовете, развити с цел отглеждане при специфични условия, се предлагат на пазара в затворени и запечатани опаковки, като системата на запечатване включва най-малко етикета или полагаването на печат.

(8) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Запечатването на опаковките по ал. 7 се извършва по такъв начин, че те да не могат да бъдат отваряни, без да се наруши целостта на системата на запечатване или да се оставят следи от подправяне на етикета или опаковката.

Чл. 36. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Опаковките с базови и сертифицирани семена, с изключение на малките опаковки със сертифицирани семена, се етикетират от външната страна с официален етикет, който не е бил предварително използван, съответстващ на изискванията по приложение № 5. Съдържащата се в етикета информация се изписва на един от официалните езици на Общността.

(2) Когато етикетът е поставен върху опаковката, нанизан на канап, закрепването му задължително се осигурява с официална пломба.

(3) Етикетът може да бъде поставен в опаковката, когато тя е прозрачна, и при условие, че може да бъде прочетен.

(4) Цветът на етикета е:

1. бял - за базови семена;
2. син - за сертифицирани семена.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) В случаите по чл. 25, ал. 1, т. 1, когато базовите семена не отговарят на изискванията за кълняемост, предвидени в приложение № 3, този факт се отбелязва на самозалепващ се стикер, поставен върху етикета, без да се закриват реквизитите на етикета.

(6) Разрешава се използването на официални самозалепващи се етикети върху хартиени опаковки или опаковки от друг подходящ за целта материал.

(7) Допуска се информацията от етикета да бъде отпечатана и на опаковките в съответствие с модела на етикета по начин, който не позволява нейното заличаване, под контрола на ИАСАС, като условията за това се определят с акт на ЕС.

(8) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Върху опаковките или контейнерите със семена от сортове за съхранение и семената от сортове, развити с цел отглеждане при специфични условия, се поставя етикет на производителя и/или търговеца или се отпечатва надпис, съдържащ информацията в приложение № 8.

(9) (Нова - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) За видовете, за които има въведени регулирани некарантинни вредители (РНКВ), в официалния етикет се включва по ясен начин растителен паспорт, който се поставя върху общия етикет непосредствено над официалния етикет и има същата ширина като него. Растителният паспорт се издава от БАБХ или от получил/и/те разрешение оператор/и.

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Когато етикетът по чл. 36, ал. 1 е изготвен от неустойчив на късане материал, опаковките с базови и сертифицирани семена се придружават от официален документ, чийто цвят съответства на цвета на етикета за съответната категория, съдържащ най-малко задължителната информация съгласно приложение № 5 - т. (А)(I)(4), (5) и (6) за сертифицирани семена. Документът се изготвя по такъв начин, че да се избегне объркване с официалния етикет по чл. 36.

(2) Документът по ал. 1 не се изисква, ако информацията е отпечатана върху опаковката по начин, който не позволява нейното заличаване, или ако етикетът е самозалепващ се или е устойчив на късане.

Чл. 38. В съответствие с актове на ЕК опаковките с базови и сертифицирани семена могат да носят и етикет на производителя и/или търговеца в случаи, различни от предвидените в наредбата, който е различен от официалния етикет и съдържа информация на производителя и/или търговеца, или информацията е отпечатана на опаковката.

Чл. 39. За семена от генетично модифицирани сортове на всеки етикет или придружаващ документ, които са поставени върху опаковките или придружават партидата семена, се отбелязва, че сортът е генетично модифициран.

Чл. 40. Химическите третириания на базовите и сертифицираните семена, извършвани с препарати срещу вредители, които се разпространяват със семената и влошават тяхното качество, се отбелязват на официалния етикет или на етикета на производителя/търговеца, или на самата опаковка.

Глава седма.

СЕРТИФИКАЦИЯ, ОПАКОВАНЕ И ЕТИКЕТИРАНЕ НА СЕМЕНА ОТ ГЕНЕРАЦИИ ПРЕДИ "БАЗОВИТЕ" ("ПРЕДБАЗОВИ СЕМЕНА") С ЦЕЛ ТЪРГОВИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 45 ОТ 2007 Г., В СИЛА 01.07.2007 Г.)

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Семената от генерации преди "базовите" ("предбазови семена") се сертифицират, опаковат и етикетират в случаите по чл. 14 при спазване на следните изисквания:

1. семената са инспектирани от ИАСАС в съответствие с разпоредбите за сертификация на базови семена съгласно чл. 11;
2. семената са опаковани съгласно изискванията по тази наредба;
3. опаковките носят официален етикет, бял на цвят с една диагонална виолетова линия, който да съдържа информацията, по приложение № 6.

Глава осма.

УСЛОВИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТЪРГОВИЯ НА НЕОКОНЧАТЕЛНО СЕРТИФИЦИРАНИ СЕМЕНА С ЦЕЛ ОКОНЧАТЕЛНАТА ИМ СЕРТИФИКАЦИЯ

Чл. 42. (1) Република България може да бъде страна, в която са произведени неокончателно сертифицирани семена от зеленчукови култури, както и да сертифицира окончателно семена, произведени и неокончателно сертифицирани в друга държава членка или в трета страна при спазване изискванията по ал. 2, 3, 4, 5 и 6.

(2) Когато производството и неокончателната сертификация на семената се извършват в държава - членка на ЕС (респективно в Република България), условията за това са следните:

1. семената да са произведени:
  - а) от изходни семена от категориите базови семена, които са били официално сертифицирани в една или повече държави - членки на ЕС, или в трета страна с призната еквивалентност за тази цел от Съвета на ЕС по предложение на ЕК; или
  - б) чрез кръстоска на базови семена, официално сертифицирани в държава - членка на ЕС, с базови семена, официално сертифицирани в трета страна с призната еквивалентност;

2. производството и неокончателната сертификация на семената се извършват в държавата - членка на ЕС (респ. в Република България), различна от държавата членка по т. 1, буква "а" или "б", произвела и сертифицирала изходните семена;

3. при направено искане, без да се влиза в противоречие с разпоредбите по тази наредба, неокончателно сертифицираните семена могат:

а) да бъдат официално сертифицирани във всяка държава членка;

б) да бъдат сертифицирани като "сертифицирани семена", ако:

аа) на посева за производство на семена е извършена полска инспекция и е установено съответствие с изискванията по приложение № 2 за съответната категория; и бб) резултатите от официалното лабораторно изпитване (проведено в държавата членка по т. 3, буква "а") показват, че семената отговарят на изискванията по приложение № 3 за същата категория.

(3) Когато неокончателно сертифицираните семена са произведени от изходни семена, официално сертифицирани от размножения, предхождащи базовите семена ("предбазови семена"), за тях също се спазват разпоредбите по ал. 2 и неокончателно сертифицираните семена могат да бъдат официално сертифицирани в категория "базови семена", когато условията за тази категория са изпълнени.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Семената от зеленчукови култури, произведени в общността като неокончателно сертифицирани семена и предназначени за окончателна сертификация по условията на ал. 2 и 3, трябва:

1. да се опаковат и етикетират с официален етикет, който съдържа информацията по приложение № 7 (А) и (Б); и

2. да се придружават от официален документ, който съдържа информацията по приложение № 7 (В).

(5) Изискванията по ал. 4, т. 1 за опаковане и етикетиране могат да не се прилагат, ако органите, които отговарят за полските инспекции, и органите, които изготвят документите за неокончателно сертифицираните семена, и тези, които отговарят за сертификацията, са едни и същи, или в случай че тези функции се изпълняват от различни органи, те са дали съгласието си за освобождаване от изискванията. Даденото съгласие от органите се удостоверява в договора (или друг документ), сключен между държавите членки, респективно между производителите на неокончателно сертифицирани семена и заявителите на семената, които ще бъдат окончателно сертифицирани.

(6) Когато производството и неокончателната сертификация на семената се извършват в трета страна, условията за това са следните:

1. семената да са произведени:

а) (изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) от изходни семена от категориите базови семена или сертифицирани семена, официално сертифицирани в една или повече държави - членки на ЕС, или в трета страна с призната еквивалентност за тази цел от Съвета на ЕС по предложение на ЕК; или

б) чрез кръстоска на базови семена официално сертифицирани в държава - членка на ЕС, с базови семена, официално сертифицирани в трета страна;

2. производството и неокончателната сертификация на семената се извършва в трета страна;

3. при направено искане неокончателно сертифицираните семена могат:

а) да бъдат официално сертифицирани във всяка от държавите членки (респ. в Република България) по т. 1, букви "а" или "б", произвела и сертифицирала семената;

б) да бъдат сертифицирани като "сертифицирани семена", ако:

аа) на посева за производство на семена в третата страна е извършена и призната за еквивалентна полската инспекция, съответстваща на изискванията по приложение № 2 за

съответната категория; бб) резултатите от официалното лабораторно изпитване (проведено в държавата членка) показват, че семената отговарят на изискванията по приложение № 3 за същата категория.

Глава девета. СТАНДАРТНИ СЕМЕНА

Чл. 43. Стандартните семена се произвеждат и предлагат на пазара, когато:

1. автентичността и сортовата им чистота съответстват на характеристиките на сорта, установени при проведена полска инспекция под отговорността на производителя или чрез лабораторни методи, за културите, за които има установени такива; и

2. съответстват на изискванията за посевни качества и здравно състояние съгласно приложение № 3.

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) За гарантиране изискванията по чл. 43, ал. 1, т. 1, по преценка на производителя, необходимо е да се прилагат минималните изисквания за пространствена изолация, посочени в приложение № 2, както и прилагането на методите за полска инспекция на зеленчукови култури, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Полската инспекция може да се извърши официално от инспектори на ИАСАС по заявка на производителя, за което се издава акт за полска инспекция по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 45. (1) За установяване спазването на изискванията по чл. 43, ал. 1, т. 2 семената се анализират в лаборатория на производителя по чл. 7, ал. 3 ЗППМ или в лаборатория на ИАСАС, или в лаборатория по чл. 7, ал. 1 ЗППМ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Лабораторните анализи за посевни качества на семената се извършват по методите, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите. За резултатите от лабораторните анализи се издава документ по образец на съответната лаборатория.

Чл. 46. Производителите и/или заготвителите на стандартни семена удостоверяват с фирмен документ гарантираната от тях автентичност и сортова чистота на семената и съответствието на семената с изискванията по приложение № 3.

Чл. 47. (1) За да се проверят автентичността и сортовата чистота на стандартните семена, ИАСАС извършва последващ контрол на взети проби от заготвени хомогенни партиди семена.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Последващият контрол се извършва от ИАСАС чрез грунтов контрол по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите или чрез лабораторни методи, за културите, за които има установени такива, и се издава документ за сортова чистота по образец на изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 48. (1) Стандартните семена се заготвят в хомогенни партиди с големина на партидата в зависимост от вида култура съгласно приложение № 4.

(2) Размерите на пробите за лабораторни анализи и последващ контрол в зависимост от културите са посочени в приложение № 4.

Чл. 49. (1) Стандартните семена се предлагат на пазара в запечатани и/или пломбирани опаковки със съответна маркировка при спазване разпоредбите по чл. 34, ал. 1, чл. 35, ал. 2, 3 и 4, чл. 36, ал. 1, 2 и 3, чл. 38, 39 и 40, с изключение разпоредбите относно вида и цвета на етикета на сертифицираните семена от всички категории.

(2) За да се гарантира запечатването, на опаковките се поставя етикет на производителя по ал. 3 и оловна или от друг подходящ материал пломба или друго равностойно устройство за запечатване (печат, клеймо), което се извършва от производители и/или заготвители, отговорни за запечатването и поставянето на етикети.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Върху опаковките със стандартни семена се поставя етикет на производителя, който съдържа информацията по приложение № 5, част Б, отпечатана на един от официалните езици на Общността, като за произведените и търгувани на територията на страната семена информацията се изписва на български език.

Информацията може да бъде отпечатана върху опаковката или нанесена с печат върху опаковката.

(4) Цветът на етикета е тъмножълт.

(5) Когато необходимата информация от етикета на производителя е отпечатана върху опаковката, включително нанесена с печат, тя трябва да е ясно разграничима от всяка друга информация, съдържаща се на опаковката или на етикета, включително и предвидената в чл. 38.

Чл. 50. (1) Производителите и/или заготвителите, които отговарят за поставянето на етикетите на опаковките със стандартни семена, предназначени за търговия, са задължени:

1. да информират ИАСАС за началото и края на дейностите по етикетирването;
2. да водят отчетност за всички партии стандартни семена, като книгите по чл. 62 ЗППМ се съхраняват и са на разположение на контролните органи най-малко в продължение на 3 години;
3. да съхраняват контролна проба от сортовете, от които се произвеждат само стандартни семена, най-малко в продължение на 2 години;
4. да вземат проби от всяка предназначена за пускане на пазара партида и да ги съхраняват най-малко 2 години.

(2) Спазването на изискванията по ал. 1, т. 2, 3 и 4 се контролира от ИАСАС при извършване на случайни проверки. Пробите, които се съхраняват от лицата по ал. 1, могат да бъдат изпитани или анализирани за целите на контрол на семената от ИАСАС.

(3) Предвиденото в ал. 1, т. 3 задължение е единствено за производителите.

(4) Производителите могат по тяхна преценка да подадат заявка до ИАСАС за сортове, от които се произвеждат само стандартни семена, да се извърши необходимото контролно изпитване с цел сортоподдържането им.

Чл. 51. Разрешава се производство и търговия на стандартни семена на територията на страната, означени като "стандартни семена "екстра", при спазване на следните условия:

1. полската инспекция и лабораторните анализи на семената са проведени от ИАСАС по условията на чл. 27 - 31;

2. (доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) стандартните семена, които отговарят на изискванията на приложение № 2 и 3 за категория "сертифицирани семена", се одобряват от ИАСАС и се издава документ за одобрение по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС. Номерът на документа се записва във фирмения документ на производителя;
3. прилагат се изискванията по чл. 50;
4. опаковането и етикетирането на семената се извършват по условията за стандартните семена;
5. етикетът е на производителя и съдържа информацията, посочена в т. Б на приложение № 5, като към буквеното означение за категорията стандартни семена - "СТ", може да се добави думата "екстра" по желание на производителя.

Глава десета. МАЛКИ ОПАКОВКИ

Чл. 52. (1) Сертифицираните и стандартните семена могат да се предлагат на пазара под формата на малки опаковки.

(2) "Малки ЕО опаковки" са опаковките, съдържащи семена с максимална нетна маса:

1. до 5 kg - семена от бобови култури;
2. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) до 500 g - семена от лук, целина, аспержи, манголд, салатно цвекло, ряпа, дини, тиква, тиквички, моркови, репички, черен корен, спанак и полска (кълнова) салата;
3. до 100 g - семена от други зеленчукови култури.

(3) Разрешава се търговия на територията на страната на малки опаковки с базови семена при спазване изискванията за опаковане на базови семена по условията на глава шеста, раздел II (чл. 35, 36, 39 и 40).

(4) Изключения от изискванията по чл. 35 се допускат по отношение на малки опаковки с базови семена, запечатани на територията на страната, като условията за това се определят с акт на ЕК.

Чл. 53. (1) Производителите и/или заготвителите и/или търговците по чл. 28 ЗППМ на малки опаковки със сертифицирани семена подават заявление до териториалното звено (ТЗ) на ИАСАС по образец на изпълнителния директор на ИАСАС за извършване на разфасоване на количества сертифицирани семена в малки опаковки.

(2) Малките опаковки със сертифицирани семена се запечатват от лицата по чл. 28 ЗППМ, които отговарят за идентичността на семената в малките опаковки с тази на семената от партидата, на която принадлежат, под контрола на ИАСАС.

(3) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол периодично извършва контрол чрез упълномощени от изпълнителния директор на ИАСАС лица по време на разфасоването на сертифицираните семена от партидата в малки опаковки, за да се провери идентичността на семената. За извършения контрол се съставя протокол, подписан от упълномощеното от ИАСАС лице и упълномощен представител на производителя на малки опаковки.

(4) Малките опаковки със сертифицирани семена се запечатват по такъв начин, че да не могат да бъдат отваряни, без да се наруши целостта на системата на запечатване, или да се оставят следи от подправяне на етикета по ал. 5 или на опаковката.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Малките опаковки със сертифицирани семена се етикетират от външната страна с етикет на производителя, който съдържа информацията по приложение № 5, раздел Б, изписана на един от официалните езици на Общността, като за произведените и търгувани на територията на страната семена информацията се изписва на български език. Цветът на етикета е син.

(6) Етикетът може да бъде поставен в опаковката, когато тя е прозрачна и при условие че може да бъде прочетен.

(7) Разрешава се използването на официални самозалепващи се етикети върху хартиени опаковки или опаковки от друг, подходящ за целта материал.

(8) Допуска се информацията от етикета по ал. 5 да бъде отпечатана на опаковките по незаличим начин или да бъде нанесена върху опаковката с печат в съответствие с модела на етикета.

(9) Когато необходимата информация от етикета на производителя на малки опаковки със сертифицирани семена е отпечатана върху опаковката, включително нанесена с печат, тя трябва да е ясно разграничима от всяка друга информация, съдържаща се на опаковката или етикета, включително и предвидената по чл. 38.

(10) Малките опаковки със сертифицирани семена не могат да бъдат отваряни и запечатвани отново, освен с разрешение на ИАСАС.

Чл. 54. (1) Малките опаковки със стандартни семена се запечатват от лицата по чл. 28 ЗППМ, които произвеждат и/или заготвят стандартни семена по условията на глава осма и отговарят за идентичността на семената в малките опаковки с тази на семената от партидата, на която принадлежат.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 82 от 2008 г., в сила от 19.09.2008 г.) Етикетът е тъмножълт на цвят и съдържа необходимата информация съгласно приложение № 5 раздел Б. За произведените на територията на страната семена информацията върху етикета се изписва на български език.

(3) Информацията от етикета може да бъде отпечатана върху опаковката или да бъде поставена (нанесена) върху опаковката с печат в съответствие с модела на етикета.

(4) За стандартните семена от генетично модифицирани сортове и за химически третираните семена в малки опаковки се прилагат разпоредбите по чл. 39 и 40.

(5) На малките опаковки със стандартни семена може да се постави и допълнителен етикет с информация за производителя, който да се различава от етикета по ал. 2, или информацията от допълнителния етикет да бъде отпечатана върху опаковката. Това изискване се прилага с акт на ЕК.

(6) Когато необходимата информация по ал. 2 от етикета на производителя на малки опаковки със стандартни семена е отпечатана върху опаковката, включително нанесена с печат, тя трябва да е ясно разграничима от всяка друга информация, съдържаща се на опаковката или етикета, включително и тази, предвидена в допълнителния етикет по ал. 5.

(7) Преди да се извърши разфасоването на количества семена в малки опаковки, производителите и/или заготвителите и/или търговците на малки опаковки със стандартни семена писмено информират ИАСАС за това, като обявяват вида, сорта, количествата семена и вида на разфасовките (нетните тегла) за целите на контрола от ИАСАС.

(8) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва контрол чрез случайни проверки на производителите на малки опаковки със стандартни семена, които включват и вземане на проби за последващ контрол.

Чл. 55. (1) Допуска се в страната търговия на малки опаковки със стандартни семена от смески на различни сортове от един и същи вид.

(2) Условието по ал. 1 по отношение размера на малките опаковки и изискванията за етикетирание се определят с актове на ЕК.

Чл. 56. Малки опаковки със стандартни семена "екстра" се произвеждат и търгуват при спазване разпоредбите по чл. 54 и 55.

Чл. 56а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Семената от сортовете, развити с цел отглеждане при специфични условия, се търгуват в малки опаковки, които не надвишават максималното нетно тегло, определено в приложение № 10.

Глава единнадесета. ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ

Чл. 57. (1) Последващият контрол на семената от зеленчукови култури се извършва от ИАСАС за проверка автентичността и сортовата чистота на семената.

(2) За извършване на последващия контрол по ал. 1 се вземат проби от заготвени партии семена преди приключване на сертификацията на семената. Проби за последващ контрол могат да се вземат и от семена в търговската мрежа, при контролни проверки и когато има съмнения за автентичността и сортовата чистота на семената.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Последващият контрол се осъществява чрез грунтов контрол и/или лабораторни методи по методики, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите съгласно чл. 37, ал. 4 ЗППМ.

(4) На последващ контрол подлежат:

1. всички партии от предбазови семена, базови семена, сертифицирани семена и стандартни семена;
2. всички партии на стандартни семена "екстра";
3. семената от всички категории, които се проверяват от ИАСАС в търговската мрежа;
4. (нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) всички партии семена от сортове за съхранение;
5. (нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) всички партии семена от сортовете, развити с цел отглеждане при специфични условия.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Последващият контрол за установяване на сортовата идентичност и сортовата чистота при семената по ал. 4, т. 4 и 5 е на случаен принцип и се осъществява по методики, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите съгласно чл. 37, ал. 4 ЗППМ.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) Когато семената съответстват на изискванията за автентичност и сортова чистота след проведен последващ контрол, се издава документ за сортова чистота от упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС лице.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) В случаите, когато семената показват несъответствия с изискванията за автентичност и сортова чистота, сертификатът на семената или фирменият документ на производителя на стандартни семена се анулира от ИАСАС и семената се спират от търговия.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г., отм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.)

Глава дванадесета. ВНОС НА СЕМЕНА ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

Чл. 58. (1) Вносът на семена от зеленчукови култури се извършва по условията на ЗППМ.

(2) При внос на семена от трети страни, в съответствие с изискванията по ал. 1, когато количеството е над два килограма, е необходимо на етикета и/или на придружаващ семената документ, и/или на друг официален документ или в договора за вноса им семената да бъдат придружавани от следната информация:

1. растителен вид - ботаническо наименование на вида;
2. сорт;
3. категорията, еквивалентна на категорията семена, произвеждани в общността;
4. страна производител и официален контролен орган;
5. страна експедитор;
6. износител - име, фирма;
7. количество на семената.

(3) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) При внасяне на семена от трети страни се прилага редът по чл. 37 на Директива 2002/55/ЕС.

Глава тринадесета. СЕМЕНА, ПРОИЗВЕДЕНИ ПРИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛОВИЯ. СЕМЕНА СЪС СПЕЦИФИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Семена от сортове или хибриди на зеленчукови култури могат да бъдат произведени по биологичен начин и търгувани при спазване разпоредбите на Наредба № 5 от 3 септември 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол, и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор върху контролиращите лица (ДВ, бр. 75 от 2018 г.) и в съответствие с изискванията по тази наредба за категориите семена, предлагани на пазара.

(2) За предпазването им от вредители семената от зеленчукови култури могат да се третират химически.

(3) Конкретните условия за търговия на химически третирани семена и семена, произведени по биологичен начин съгласно ал. 1 и 2, се определят с актове на ЕК.

Чл. 60. (1) Допускат се производството и търговията на семена от сортове или хибриди на зеленчукови култури, предназначени като генетични ресурси за райони с естествена и полуестествена растителност, подложени на генетична ерозия.

(2) За целите на ал. 1 се допускат производството и търговията и на смески от семена на зеленчукови култури в комбинация с други растителни видове, включени в Европейския каталог, респективно в официалната сортова листа на Република България.

(3) Условията за производство и търговия на семената по ал. 1 и 2 и разрешените за целта количества се определят с актове на ЕК, издадени за територията на страната или за територията на общността.

(4) Условията по ал. 3 относно устойчивото използване на генфонда от растителни видове могат да включват изисквания за производството и търговията на семена от:

1. диворастящи видове и сортове, които са традиционно отглеждани в определени местности и райони, застрашени от генетично разпадане, като се вземат под внимание и разпоредбите на Регламент № 1467/94 ЕС от 20 юни 1994 г. за опазване, идентификация, събиране и използване на генофонда в земеделието;

2. сортове, които нямат потребителска стойност, но са предназначени за отглеждането им при специални условия.

(5) За семената по ал. 4, т. 1 се спазват следните изисквания:

1. диворастящите видове и сортове се признават в съответствие с разпоредбите по тази наредба, въвеждаща Директива 2002/55/ЕО;

2. за признаването на сортове от диворастящи видове по т. 1 под внимание се вземат резултатите от неофициалните анализи и познанията, натрупани от практическия опит при производството, размножаването и използването им, както и изготвянето на подробни описания на сортовете с техните наименования, съобщени на съответните държави членки, и ако са достатъчни, могат да доведат до освобождаване от изискването за официално изпитване;

3. при признаването на сорт от такъв диворастящ вид сортът се обозначава в общия каталог на сортовете зеленчукови култури като "сорт за консервационни мероприятия".

Чл. 60а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) (1) Семената от сортове за съхранение могат да се произвеждат само в региона на произход.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Ако семената не могат да бъдат произведени в региона по ал. 1 поради специфични проблеми на околната среда, могат да бъдат одобрени от ИАСАС допълнителни региони на производство, като се вземе предвид информацията от МЗХГ. Семената, произведени в тези допълнителни региони, могат да бъдат използвани единствено в региона на произход.

(3) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол уведомява Европейската комисия и останалите държави членки за допълнителните региони по ал. 2, за които е взето решение за одобряване.

(4) Ако в рамките на двадесет дни ЕК или друга държава членка не отнесе въпроса за становище до Постоянния комитет по семена и посадъчен материал за земеделие, градинарство и горско стопанство, допълнителните региони по ал. 2 могат да бъдат одобрени от ИАСАС за производство на семена.

Глава четирнадесета. КОНТРОЛ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ НА ПАЗАРА СЕМЕНА

Чл. 61. (1) Контролът на произведените и търгуваните семена от зеленчукови култури се извършва от ИАСАС при условията и по реда на ЗППМ.

(2) Контролът на семената по време на търговия се осъществява на базата на случайни (внезапни) проверки за установяване съответствието на семената с изискванията на наредбата.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) При осъществяване на контрол на семена от сортове за съхранение и семена от сортове, развити с цел отглеждане при специфични условия, се обръща внимание и на сорта, мястото на производство на семената и техните количества.

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол участва в организирани от ЕК сравнителни тестове и опити, провеждани на територията на общността, на взети проби за последващ контрол от семена на зеленчукови култури, търгувани по условията на Директива 2002/55/ЕС, въведена с тази наредба.

(2) Сравнителните тестове и опити могат да включват и семена:

1. произведени в трети страни;

2. подходящи за органично земеделие;
3. търгувани във връзка със съхранението (опазването) в естествената им среда и дълготрайното им използване като генетични растителни ресурси.

Чл. 63. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) В случаи на временни затруднения поради недостиг на семена от зеленчукови култури на пазара с цел тяхното преодоляване министърът на земеделието, храните и горите може да разреши в съответствие с акт на ЕК за определен период от време определени количества семена да се предлагат на пазара:

1. с отклонения от изискванията по тази наредба; или
2. от сортове, неписани в Европейския каталог или в официалната сортова листа на Република България.

(2) Етикетът за семената по ал. 1, т. 1 трябва да съответства по цвят на категорията семена, за която са заявени, като върху него или на самозалепващ се стикер, без да бъдат закривани реквизитите на етикета, се отбелязват действителните показатели на семената.

(3) Етикетът на семената по ал. 1, т. 2 е кафяв на цвят.

Чл. 64. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Министърът на земеделието, храните и горите по предложение на ИАСАС може да отправи писмено искане до ЕК за пълно или частично освобождаване от изпълнение на задълженията по тази наредба по отношение на видове, които не са характерни и по принцип не се произвеждат и търгуват на територията на страната.

Чл. 65. Забранява се въвеждането на допълнителни ограничения по отношение на характеристиките, условията за изпитване, опаковането и етикетирането на семената от зеленчукови култури, които се предлагат на пазара, освен предвидените по тази наредба.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) "Официален пробовземач" е длъжностно лице, упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС за вземане на проби от семена по условията на наредбата, в съответствие с методите по чл. 31, ал. 6 ЗППМ, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

2. "Автоматичен пробовземач" е уред, монтиран на механизирани поточна линия за заготовка на семена с цел автоматично вземане на проби.

3. (нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) "Предбазови семена" са семената, които са от генерации (поколения), предхождащи "базовите".

4. (нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) "Сорт, развит с цел отглеждане при специфични условия" е всеки сорт, който е развит с цел отглеждане при специфични агротехнически, климатични или почвени условия.

5. (нова - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.) "Сорт за съхранение" е всеки сорт, който е традиционно отглеждан в определени местности и региони и е застрашен от генетична ерозия.

§ 2. Не е търговия със семена от зеленчукови култури, извън случаите по § 2 ЗППМ, предоставянето на семена от физически или юридически лица на други лица по договор за производство на земеделски суровини, предназначени за промишлена употреба или преразмножаване на семената за същата цел, ако лицата, които извършват тези услуги/дейности, не стават притежатели/собственици на доставените семена, както и на продуктите/реколтата от тези семена. Лицето, което предоставя семената, трябва да представи копие от договора на ИАСАС. Условието за прилагане на тази разпоредба се определят с актове на ЕК.

§ 3. (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 25.02.2020 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) С тази наредба се въвежда Директива на съвета 2002/55/ЕО от 13 юни 2002 г. относно търговията на семена от зеленчукови култури и Директива на Комисията 89/14/ЕС от 15 декември 1988 г., определяща групите сортове на листно цвекло (манголд) и салатно цвекло, посочени в изискванията за пространствена изолация на посевите в Анекс I на Директива на Съвета 70/458/ЕС за търговия на семена от зеленчукови култури и Директива на Съвета 2006/124/ЕС от 5 декември 2006 г. за изменение на Директива на Съвета 92/33/ЕЕС за търговия на зеленчуков посадъчен материал, различен от семена и

Директива на Съвета 2002/55/ЕС за търговия на семена от зеленчукови култури, и чл. 3 от Директива 2009/74/ЕО на Комисията от 26 юни 2009 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета по отношение на ботаническите наименования на растенията, научните наименования на други организми, както и за изменение на някои приложения към директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО и 2002/57/ЕО в светлината на развитието на научното и техническото познание (ОВ, L 166 от 27. 06. 2009 г.), Директива за изпълнение (ЕС) 2016/317 на Комисията от 3 март 2016 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета по отношение на официалния етикет на опаковките със семена (ОВ, L 60 от 5 март 2016 г.), Директива за изпълнение (ЕС) 2019/990 на Комисията от 17 юни 2019 г. за изменение на списъка на родовете и видовете в член 2, параграф 1, буква б) от Директива 2002/55/ЕО на Съвета, в приложение II към Директива 2008/72/ЕО на Съвета и в приложението към Директива 93/61/ЕИО на Комисията (ОВ, L 160, 18.06.2019 г.) и Директива за изпълнение (ЕС) 2020/177 на Комисията от 11 февруари 2020 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета, директиви 93/49/ЕИО и 93/61/ЕИО и директиви за изпълнение 2014/21/ЕС и 2014/98/ЕС на Комисията по отношение на вредителите по растенията върху семена и друг растителен репродуктивен материал (ОВ, L 41 от 13 февруари 2020 г.).

Заклучителни разпоредби

§ 4. С тази наредба се отменя Наредба № 43 от 2003 г. за производство и търговия на семена от зеленчукови култури (ДВ, бр. 103 от 2003 г.).

§ 5. Тази наредба се издава на основание чл. 29, ал. 6, т. 6 от Закона за посевния и посадъчния материал.

§ 6. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2007 г.

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА

ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. -
ДВ, БР. 13 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 09.02.2007 Г.)

§ 16. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА
ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. -
ДВ, БР. 45 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2007 Г.)

§ 25. Наредбата влиза в сила от 1 юли 2007 г.

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА
ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 19.09.2008 Г.)

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА
ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. -
ДВ, БР. 41 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 01.06.2010 Г.)

§ 5. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА
ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(ОБН. - ДВ, БР. 92 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 23.11.2010 Г.)

§ 15. С тази наредба се въвеждат чл. 10 - 20, 26 - 32, чл. 36 и приложения I и II от Директива 2009/145/ЕО на Комисията от 26 ноември 2009 г. за предоставяне на някои дерогации относно признаването на зеленчукови местни видове и сортове, които са традиционно отглеждани в определени местности и райони и са застрашени от генетична ерозия, и на зеленчукови сортове без истинска стойност за производството на търговски култури, но развивани с цел отглеждане при специални условия, както и относно търговията със семена от посочените местни видове и сортове.

§ 16. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА

ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 04.03.2014 Г.)

§ 6. С тази наредба се въвеждат изисквания на Директива за изпълнение 2013/45/ЕС на Комисията от 7 август 2013 г. за изменение на директиви 2002/55/ЕО и 2008/72/ЕО на Съвета и Директива 2009/145/ЕО на Комисията по отношение на ботаническото наименование на домата.

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. - ДВ,

БР. 18 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 04.03.2014 Г.)

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 21 ОТ 2007 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЪРНЕНИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. - ДВ,

БР. 25 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 01.04.2017 Г.) § 9.

Наредбата влиза в сила на 1 април 2017 г.

Преходни и Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА № 3 ОТ 28 МАРТ 2019 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ЛИЦА, КОИТО ПРЕДЛАГАТ НА ПАЗАРА СЕМЕНА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА НАУЧНИ ЦЕЛИ ИЛИ СЕЛЕКЦИОННА ДЕЙНОСТ, И СЕМЕНА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ДЕМОНСТРАТИВНИ И/ИЛИ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОПИТИ, РАЗРЕШЕНИТЕ ЗА ЦЕЛТА КОЛИЧЕСТВА В ЗАВИСИМОСТ ОТ РАСТИТЕЛНИТЕ ВИДОВЕ, ОПАКОВКАТА И ЕТИКЕТИРАНЕТО НА СЕМЕНАТА

§ 11. В Наредба № 96 от 2006 г. за търговия на посевен материал от зеленчукови култури на пазара на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 71 от 2006 г.; изм., бр. 13 и 45 от 2007 г., бр. 82 от 2008 г., бр. 41 и 92 от 2010 г., бр. 18 от 2014 г. и бр. 25 от 2017 г.) се правят следните изменения:

.....

5. Навсякъде думите "министъра/ът на земеделието и горите" се заменят с "министъра/ът на земеделието, храните и горите".

.....

§ 15. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 96 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. -

ДВ, БР. 17 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 25.02.2020 Г.)

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник" с изключение на § 2, § 3, § 4 и § 6, т. 2 и 3, които влизат в сила от 1 юли 2020 г.

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 99 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ФУРАЖНИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ОБН. -

ДВ, БР. 57 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 26.06.2020 Г.)

§ 15. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".
Приложение № 1 към чл. 1, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г.) Списък на

родовете и видовете зеленчукови култури

Allium cepa L.

- Лукова група (Лук, шалот)
- Сборна група (Шалот)

Allium fistulosum L. (Лук батун)

- всички сортове

Allium porrum L. (Праз)

- всички сортове

Allium sativum L. (Чесън)

- всички сортове

Allium schoenoprasum L. (Лук резанец)

- всички сортове

Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm. (Кервел) -

всички сортове *Apium graveolens* L.

- Група "Листна и дръжкова целина"
- Група "Кореновидна целина"

Asparagus officinalis L. (Аспержи)

- всички сортове *Beta vulgaris* L.

- Група "Градинско цвекло" (салатно цвекло, включително Cheltenham) - Група "Листно цвекло" (листно цвекло или манголд) *Brassica oleracea* L.

- Група "Листно зеле" - Група "Цветно зеле"
- Група "Главесто зеле" (Червено главесто зеле и Бяло главесто зеле)
- Група "Брюкселско зеле"
- Група "Алабаш"
- Група "Савойско зеле"
- Група "Броколи" (тип калабрезе и тип броколини)
- Група "Тосканско зеле"
- Група Tronchuda (португалско зеле) *Brassica rapa* L.
- Група "Китайско зеле"
- Група "Турнепс"

Capsicum annuum L. (Лют пипер или пипер)

- всички сортове

Cichorium endivia L. (Ендивия) -

всички сортове *Cichorium*

intybus L.

- Група "Обикновена цикория"

- Група "Листна цикория" (Широколистна цикория или италианска цикория)

- Група "Индустриална (коренова) цикория"

Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai (Дини)

- всички сортове

Cucumis melo L. (Пъпеша) -

всички сортове *Cucumis*

sativus L.

- Група "Краставици"- Група "Корнишони"

Cucurbita maxima Duchesne (Тиква)

- всички сортове

Cucurbita pepo L. (Тиквички, в т.ч. узрели обикновени тикви и патисони, или Тиквички, в т.ч. неузрели патисони)

- всички сортове

Cynara cardunculus L. -

Група "Артишок"

- Група "Кардун"

Daucus carota L. (Моркови и фуражни моркови)

- всички сортове

Foeniculum vulgare Mill. (Резене)

- Група *Azoricum* (Кореновидно резене)

Lactuca sativa L. (Салата)

- всички сортове

Solanum lycopersicum L. (Домати)

- всички сортове

Petroselinum crispum (Mill.) Nymан ex A. W. Hill

- Група "Листен магданоз"

- Група "Кореновиден магданоз"

Phaseolus coccineus L. (Многоцветен фасул) -

всички сортове

Phaseolus vulgaris L.

- Група "Фасул пешак"- Група "Фасул вейков" *Pisum sativum* L.

- Група "Кръгъл градински грах"

- Група "Набръчкан градински грах"- Група "Захарен градински грах" *Raphanus sativus*

L.

- Група "Репички"

- Група "Ряпа"

Rheum rhabarbarum L. (Ревен)

- всички сортове

Scorzonera hispanica L. (Черен корен)

- всички сортове

Solanum melongena L. (Патладжан)

- всички сортове

Spinacia oleracea L. (Спанак)

- всички сортове *Valerianella locusta* (L.) Laterr. Полска (кълнова) салата
  - всички сортове *Vicia faba* L. (Бакла) - всички сортове *Zea mays* L.
  - Група "Захарна царевица"
  - Група "Пуклива царевица"
- Всички гореизброени хибриди на видове и групи.
Приложение № 2 към чл. 11, т. 3

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2008 г., в сила от 19.09.2008 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Изисквания, на които трябва да отговарят културите при полска инспекция

1. Културата, съответният ѝ сорт, трябва да има необходимата автентичност и сортова чистота.

2. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Изискванията при провеждане на полска инспекция и прилаганите методи, както и сортовата чистота в зависимост от вида култура са посочени в методите за полска инспекция на семепроизводствени посеви от зеленчукови култури, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите в съответствие с чл. 31, ал. 6 ЗППМ.

3. Броят на извършваните инспекции (прегледи) на посевите със зеленчукови култури от съответните категории, включително хибриди и техните родителски компоненти са определени в методите за полска инспекция на семепроизводствени посеви от зеленчукови култури. За базовите семена се провежда най-малко една официална инспекция (преглед) от ИАСАС. За сертифицираните семена се провежда най-малко една инспекция (преглед), като минимум 20 % от видовете подлежат на официална инспекция от ИАСАС, а останалите инспекции могат да се извършват от инспекторите по чл. 6 ЗППМ.

4. Състоянието на полето и фазата на развитие на културата трябва да са подходящи за проверка на автентичността и сортовата чистота и здравното състояние на културата.

5. Културата трябва да отговаря на следните изисквания за пространствена изолация от съседни източници на прашец, за да се избегне нежелано чуждо опрашване:

A. *Beta vulgaris*

1)	от всеки източник на прашец (полен) от рода <i>Beta</i> , невключен в т. 2	1000 m;
2)	от източници на прашец (полен) от сортове на един и същ подвид, принадлежащи към различни групи сортове:	
	а) за базовите семена	1000 m;
	б) за сертифицираните семена	600 m;

- 3) от източници на прашец (полен)
от сортове на един и същ подвид,
принадлежащи към същите
групи сортове:
а) за базовите семена	600 m;
б) за сертифицираните семена	300 m.

Забележка. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) Групите сортове, посочени в т. 2 и 3, се определят от Европейската комисия по съответната процедура съгласно законодателството на ЕС в съответствие с чл. 46 (2) на Директива 2002/55/ЕС.

Б. Видове Brassica

- 1) от източници на чуждо опрашване,
които могат да причинят значително
влошаване качеството на сортовете
от видовете Brassica:
а) за базовите семена	1000 m;
б) за сертифицираните семена	600 m;
- 2) от други източници на чуждо
опрашване, които могат да се
кръстосат със сортове от видовете
Brassica:
а) за базовите семена	500 m;
б) за сертифицираните семена	300 m.

В. Индустриална цикория

- 1) от други източници от същите
родове или подвидове
	1000 m;
- 2) от друг сорт на индустриалната цикория:
а) за базовите семена	600 m;
б) за сертифицираните семена	300 m.

Г. Други видове

- 1) от източници на чуждо опрашване,
които могат да причинят значително
влошаване качеството на сортовете
от другите видове в резултат на
кръстосано опрашване:
а) за базовите семена	500 m;
б) за сертифицираните семена	300 m;
- 2) от други източници на чуждо опрашване,
които могат да се кръстосат с другите
видове:
а) за базовите семена	300 m;

Забележки (Изм. и доп. - ДВ, бр. 82 от 2008 г., в сила от 19.09.2008 г.)

1. Тези разстояния могат да бъдат намалени (игнорирани), ако съществува достатъчна защита срещу нежелано чуждо опрашване, посочено в методите за полска инспекция на семепроизводствени посеви от зеленчукови култури. В методите за полска инспекция са определени и източниците на чуждо опрашване при отделни култури.

2. Пространствената изолация при зеленчукови култури, произвеждани на територията на страната, с цел осигуряване на достатъчна защита срещу нежелано чуждо опрашване е определена съгласно метода за полска инспекция на семепроизводствени посеви от зеленчукови култури, одобрен от министъра на земеделието, храните и горите, на основание чл. 31, ал. 6 ЗППМ.

6. (изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) Културата е практически свободна от вредители, които намаляват полезността и качеството на посадъчния материал. Културата отговаря и на изискванията по отношение на карантинните вредители от значение за Съюза, карантинните вредители по отношение на определена защитена зона и регулираните некарантинни вредители, предвидени в актовете за изпълнение, приети в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ, L 317, 23.11.2016 г.), както и на мерките, приети в съответствие с чл. 30, параграф 1 от същия регламент.

7. (нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.) Съгласно Директива 89/14/ЕС за видовете *Beta vulgaris* L. var. *vulgaris* - листно цвекло (манголд) и *Beta vulgaris* L. var. *conditiva* Alef. - салатно цвекло, са определени групите сортове по т. 2 и 3.

Когато посевът е от генетически еднокълнов сорт, многокълновите сортове трябва да се определят като принадлежащи към различна група.

А. Листното цвекло (*Beta vulgaris* L. Var. *vulgaris*) се класифицира в пет групи в съответствие с неговите характеристики, както следва:

Групи	Характеристики
1.	Листна дръжка - бяла; листна петура - бледозелена, без антоцианово оцветяване.
2.	Листна дръжка - бяла; листна петура - среднозелена или тъмнозелена, без антоцианово оцветяване.
3.	Листна дръжка - зелена; листна петура - среднозелена или тъмнозелена, без антоцианово оцветяване.
4.	Листна дръжка - розова; листна петура - среднозелена или тъмнозелена.
5.	Листна дръжка - червена; листна петура с антоцианово оцветяване.

Б. Салатното цвекло (*Beta vulgaris* L. var. *conditiva* Alef.) се класифицира в шест групи в съответствие с неговите характеристики, както следва:

Групи	Характеристики
-------	----------------

1.	Форма на корена при напречен разрез - тясно елипсовидна или елипсовидна. При надлъжен разрез месестата част на корена е оцветена в червено или пурпурно.
2.	Форма на корена при надлъжен разрез - кръгла или широко елипсовидна; месеста част бяла.
3.	Форма на корена при надлъжен разрез - кръгла или широко елипсовидна форма; месеста част - жълта.
4.	Форма на корена при надлъжен разрез - кръгла или широко елипсовидна; месеста част - червена или пурпурна.
5.	Форма на корена при надлъжен разрез - тясно продълговата; месеста част - червена или пурпурна.
6.	Форма на корена при надлъжен разрез - тясно заострена; месеста част - червена или пурпурна.

Приложение № 3 към чл. 11, т. 3

(Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Изисквания, на които трябва да отговарят семената

1. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2019 г., в сила от 09.04.2019 г.) Семената трябва да притежават необходимата автентичност и сортова чистота, определени при полска инспекция в съответствие с методите за полска инспекция на семепроизводствени посеви от зеленчукови култури и/или чрез лабораторни методи, за културите, за които се прилагат такива методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

2. (изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) Семената са практически свободни от всякакви вредители, които намаляват полезността и качеството на посадъчния материал. Семената отговарят и на изискванията по отношение на карантинните вредители от значение за Съюза, карантинните вредители по отношение на определена защитена зона и РНКВ, предвидени в актовете за изпълнение, приети в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031, както и на мерките, приети в съответствие с чл. 30, параграф 1 от същия регламент.

3. Семената трябва да отговарят на следните изисквания:

а) (изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г.) норми за посевни качества съгласно таблицата:

Видове	Мин. анали- тична чистота (по	Макси- мално съдър- жание на семе-	Мини- мална кълняе- мост (в % от
--------	---	--	--

	маса, в %)	на от др. расте- ния (по маса, в %)	чистото семя
1	2	3	4
Allium cepa - лук	97	0,5	70
Allium fistulosum - лук	97	0,5	65
Allium porrum - праз	97	0,5	65
Allium sativum - чесън	97	0,5	65
Allium schoenoprasum лук резанец	97	0,5	65
Anthriscus cerefolium - кервел	96	1	70
Apium graveolens - целина	97	1	70
Asparagus officinalis - аспержи	96	0,5	70
Beta vulgaris (група "Градинско цвекло")	97	0,5	50
			(съплодия)
Beta vulgaris (различни от "Градинско цвекло")	97	0,5	70
			(съплодия)
Brassica oleracea (група "Цветно зеле")	97	1	70
Brassica oleracea (различни от група "Цветно зеле")	97	1	75
Brassica rapa (група "Китайско зеле")	97	1	75
Brassica rapa (група "Турнепс")	97	1	80
Capsicum annuum	97	0,5	65
Cichorium intybus (група "Обикновена цикория", група "Листна цикория")	95	1,5	65
Cichorium intybus (група "Индустриална (коренова) цикория")	97	1	80
Cichorium endivia L. - ендивия	95	1	65
Citrullus lanatus - дини	98	0,1	75
Cucumis melo - пъпеши	98	0,1	75
Cucumis sativus - краставици дълги; корнишони	98	0,1	80
Cucurbita maxima - тикви	98	0,1	80
Cucurbita pepo - тиквички	98	0,1	75
Cynara cardunculus - артишок; кардун	96	0,5	65
Daucus carota - моркови	95	1	65
Foeniculum vulgare - резене	96	1	70
Lactuca sativa - салата	95	0,5	75
Solanum lycopersicum - домати	97	0,5	75
Petroselinum crispum - магданоз	97	1	65
Phaseolus coccineus - многоцветен фасул	98	0,1	80
Phaseolus vulgaris - фасул пешак и фасул вейков	98	0,1	75
Pisum sativum - грах набръчкан, кръглозърнест, захарен	98	0,1	80
Raphanus sativus - репички и ряпа	97	1	70
Rheum rhabarbarum - ревен	97	0,5	70
Scorzonera hispanica - черен корен	95	1	70
Solanum melongena - патладжан	96	0,5	65

Spinacia oleracea - спанак	97	1	75
Valerianella locusta - полска салата	95	1	65
Vicia faba - бакла	98	0,1	80
Zea mays - захарна царевица; пуклива царевица	98	0,1	85

б) (изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) наличието на регулирани некарантинни вредители (РНКВ) по семената от зеленчукови култури, поне при визуална проверка, не надвишава съответните прагове, посочени в таблицата по-долу:

Бактерии		
РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Род или вид на семената от зеленчукови култури	Праг за наличието на РНКВ по семената от зеленчукови култури
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> (Smith) Davis et al. [CORBMI]	<i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Vauterin et al. [XANTPH]	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i> Jones et al. [XANTEU]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas fuscans</i> subsp. <i>fuscans</i> Schaad et al. [XANTFF]	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas gardneri</i> (ex Šutič 1957) Jones et al. [XANTGA]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas perforans</i> Jones et al. [XANTPF]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas vesicatoria</i> (ex Doidge) Vauterin et al. [XANTVE]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
Насекоми и акари		
РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Род или вид на семената от зеленчукови култури	Праг за наличието на РНКВ по семената от зеленчукови култури
<i>Acanthoscelides obtectus</i> (Say) [ACANOB]	<i>Phaseolus coccineus</i> L., <i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Bruchus pisorum</i> (Linnaeus) [BRCHPI]	<i>Pisum sativum</i> L.	0 %

<i>Bruchus rufimanus</i> Boheman [BRCHRU]	<i>Vicia faba</i> L.	0 %
Нематоди		
РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Род или вид на семената от зеленчукови култури	Праг за наличието на РНКВ по семената от зеленчукови култури
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kuehn) Filipjev [DITYDI]	<i>Allium cepa</i> L., <i>Allium porrum</i> L.	0 %
Вируси, вироиди, вирусоподобни болести и фитоплазми		
РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Род или вид на семената от зеленчукови култури	Праг за наличието на РНКВ по семената от зеленчукови култури
Pepino mosaic virus [PEPMV0]	<i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
Potato spindle tuber viroid [PSTVD0]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %

(в) Други стандарти или условия, приложими, когато е направено позоваване на тях в таблицата в буква а):

За сортовете на *Zea mays* (сладка царевица - суперсладки типове) изискването за минималната кълняемост се намалява на 80 % от чистите семена. Официалният етикет или етикетът на производителя или търговеца включва думите "Минимална кълняемост 80 %".

Приложение № 4 към чл. 31, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г.)

Големина (маса) на партидите и пробите семена

1. Максимална маса на партидите семена:

- (а) *Phaseolus coccineus*, *Phaseolus vulgaris*,
Pisum sativum и *Vicia faba* - 30 t;
- (б) зеленчукови видове, чиито семена са с
размери не по-малки от житно зърно,
различни от *Phaseolus coccineus*, *Phaseolus*
vulgaris, *Pisum sativum*
и *Vicia faba* - 20 t;
- (в) зеленчукови видове, чиито семена
са с размери, по-малки от житно зърно - 10 t.

Забележка. Максималният размер на партидата не може да бъде превишаван с повече от 5 %.

2. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г.) Минимална маса на пробите:

Видове	Мин. маса на пробата (в g)
Allium cepa	25
Allium fistulosum	15
Allium porrum	20
Allium sativum	20
Allium schoenoprasum	15
Anthriscus cerefolium	20
Apium graveolens	5
Asparagus officinalis	100
Beta vulgaris	100
Brassica oleracea	25
Brassica rapa	20
Capsicum annuum	40
<i>Cichorium intybus</i> (група "Обикновена цикория", група "Листна цикория")	15
<i>Cichorium intybus</i> (група "Индустриална (коренова) цикория")	50
<i>Cichorium endivia</i>	15
Citrullus lanatus	250
Cucumis melo	100
Cucumis sativus	25
Cucurbita maxima	250
Cucurbita pepo	150
Cynara cardunculus	50
Daucus carota	10
Foeniculum vulgare	25
Lactuca sativa	10
Solanum lycopersicum	20
Petroselinum crispum	10
Phaseolus coccineus	1000
Phaseolus vulgaris	700
Pisum sativum	500
Raphanus sativus	50
Rheum rhabarbarum	135
Scorzonera hispanica	30
Solanum melogena	20
Spinacia oleracea	75
Valerianella locusta	20
Vicia faba	1000
Zea mays	1000

Забележка. За хибридите - F 1, от съответните видове, посочени в таблицата, минималната маса на една проба може да бъде намалена до една четвърт от определената маса, но пробата трябва да има маса най-малко 5 g и да съдържа най-малко 400 семена.

Приложение № 5 към чл. 36, ал. 1, чл. 37, ал. 1, чл. 49, ал. 3 и чл. 53, ал. 5

(Доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г., доп. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Етикети

А. Официален етикет

За базови и сертифицирани семена, с изключение на малките опаковки

I. Задължителна информация

1. "ЕО правила и норми";
2. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) сертифициращ (контролен орган) и държавата членка или техните инициали (абривиатури) - ИАСАС, Република България (за произведените в страната семена);
- 2а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г.) официално определен пореден номер;
  3. месец и година на запечатване, записани по следния начин: "Запечатани на ..... (месец и година)"; или месец и година на последното вземане на проби с цел сертификация, записани по следния начин: "Взети проби ..... (месец и година)";
  4. идентификационен номер на партидата;
  5. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) ботаническо име на вида, което може да бъде дадено в съкратена форма без авторското име, изписано на латиница, и наименование на вида, изписано най-малко на кирилица (за произведените в страната семена);
  6. наименование на сорта, изписано най-малко на латиница;
  7. категория;
  8. страна производител;
  9. декларирана нетна или брутна маса или брой семена;
  10. когато семената са дражирани, гранулирани или инкрустирани, посочва се естеството на субстанциите/добавките, както и приблизителното съотношение между масата на капсулите и чистите семена или общата маса;
  11. в случай на хибриди или самоопрашени линии, компоненти на сложни хибриди:
    - а) за базовите семена: когато компонентите - хибрид (прост хибрид) или самоопрашената линия, към които посевният материал принадлежи, са официално признати и вписани в общия каталог на сортовете зеленчукови култури съгласно Директива 2002/55/ЕО, и/или официалната сортова листа на Република България съгласно тази наредба и Наредба № 77 за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС: аа) посочва се името на компонента, под който семената са официално признати, със или без означение за крайния хибрид; бб) в случаите, когато хибриден (прост хибрид) и самоопрашената линия са предназначени единствено като компоненти на хибриди, те се придружават от думата "компонент";
    - б) за базовите семена в други случаи, различни от буква "а" - името на компонента, към който принадлежат базовите семена, което може да бъде дадено под формата на код, съпроводено с означение за крайния сорт, със или без обозначение на функциите ("баща" или "майка") и думата "компонент";
    - в) за сертифицираните семена - името на хибрида, към който принадлежат семената,

придружено от думата "хибрид";

12. когато е извършен повторен анализ за кълняемост на семената, изписват се думите "Повторно изпитване за кълняемост ..... (месец и година)", както и службата, извършила повторното изпитване; тази информация се поставя на стикер, прикрепен към официалния етикет. II. Минимални размери на етикетите 110 mm x 67 mm.

III. (нова - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) Растителен паспорт:

1. за движение в рамките на територията на Съюза:

а) в горния десен ъгъл на общия етикет - думите "растителен паспорт", изписани на български и английски език, разделени с наклонена черта;

б) в горния ляв ъгъл на общия етикет - знамето на Съюза с цветен или черно-бял печат; 2. за въвеждане и движение в рамките на защитени зони:

а) в горния десен ъгъл на общия етикет - думите "растителен паспорт - 33", изписани на български и английски език, разделени с наклонена черта;

б) непосредствено под тези думи - научното наименование или код на съответния карантинен вредител или карантинни вредители от значение за защитената зона;

в) в горния ляв ъгъл на общия етикет - знамето на Съюза с цветен или черно-бял печат.

Б. Етикет на производителя или информация, която се отпечатва върху опаковките
За стандартни семена и малки опаковки със "сертифицирани семена" I. Изискваща се информация:

1. "ЕО правила и норми"; (за малки опаковки - "Малки ЕО опаковки");

2. име и адрес на лицето (производителя на стандартни семена или "малки опаковки" със сертифицирани семена), което отговаря за опаковането и поставянето на етикети, или негов идентификационен знак (регистрационен номер);

3. търговска година на опаковането на семената или дата на вземане на проби за изпитване за кълняемост (месец и година); може да се отбележи краят на търговската година;

4. наименование на вида, изписано най-малко на латиница;

5. наименование на сорта, изписано най-малко на латиница;

6. категория ...: в случай на малки опаковки сертифицираните семена могат да бъдат обозначени с буквата "С", а стандартните семена - с буквите "СТ";

7. идентификационен (партиден) номер на стандартните семена, даден от лицето по т. 2, което отговаря за опаковането и поставянето на етикети;

8. идентификационен номер на партидата сертифицирани семена за малки опаковки със "сертифицирани семена";

9. декларирана нетна или брутна маса или брой семена, с изключение на малките опаковки до 500 g;

10. когато семената са дражирани, гранулирани или инкрустирани, посочва се естеството на субстанциите/добавките, както и приблизителното съотношение между масата на капсулите и чистите семена или общата маса.

II. Минимални размери на етикетите 110 mm x 67 mm (без малките опаковки).

Приложение № 6 към чл. 41, ал. 1, т. 3

(Доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., загл. изм. - ДВ, бр. 45 от 2007 г., в сила от 01.07.2007 г.)

Етикет за "предбазови семена" (семена от генерации преди "базовите")

А. Задължителна информация

1) (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) държава - Република България (за произведените в страната семена);

2) (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) контролен/сертифициращ орган -

ИАСАС (за произведените в страната семена);

3) (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) вид - ботаническо име и наименование на вида, изписани с латински букви и на кирилица (за произведените в страната семена);

4) (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) сорт, изписан с латински букви и на кирилица (за произведените в страната семена);

5) обозначението "предбазови семена";

6) идентификационен номер на партидата;

7) дата на вземане на проби (месец и година), с цел сертификация;

8) брой на размноженията, предхождащи семената от категория сертифицирани семена. Б. Минимални размери на етикетите 110 mm x 67 mm.

Приложение № 7 към чл. 42, ал. 4, т. 1 и 2

(Доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г.)

Етикети и документи, съпровождащи семена, които не са окончателно сертифицирани и са произведени в друга държава членка

А. Задължителна информация на етикета:

1. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) сертифициращ/контролен орган, отговарящ за полските инспекции, и държавата членка или техните инициали (абривиатури) -

ИАСАС, Република България (за произведените в страната семена);

1а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г.) официално определен пореден номер;

2. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) ботаническо име на вида, което може да бъде дадено в съкратена форма без авторското име, изписано на латиница, и наименование на вида, изписано най-малко на кирилица (за произведените в страната семена);

3. наименование на сорта, изписано най-малко на латиница; за самоопрашените линии и хибриди, предназначени единствено за компоненти на хибриди, се добавя думата "компонент";

4. категория;

5. в случаи на хибриди означава се с думата "хибрид";

6. идентификационен номер на партидата или полето;

7. декларирана нетна или брутна маса;

8. думите "семена, неокончателно сертифицирани".

Б. Цвят на етикета

Етикетът е сив на цвят.

В. Задължителна информация на документа:

1. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) сертифициращ/контролен орган, издаващ документа - ИАСАС (за произведените в страната семена);
  - 1а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г.) официално определен пореден номер;
  2. (доп. - ДВ, бр. 13 от 2007 г., в сила от 09.02.2007 г.) ботаническо име на вида, което може да бъде дадено в съкратена форма без авторското име, изписано на латиница, и наименование на вида, изписано най-малко на кирилица (за произведените в страната семена);
  3. наименование на сорта, изписано най-малко на латиница;
  4. категория;
  5. идентификационен номер на партидата семена за засяване на полето и името на страната или страните, сертифицирали тези изходни семена;
  6. идентификационен номер на партидата или на полето на неокончателно сертифицираните семена;
  7. обработваемата площ за производство на партидата семена, обхваната (покрита) от документа;
  8. количество произведени семена и брой на опаковките;
  9. декларация, че условията, на които трябва да отговаря културата, от която са произведени семената, са били изпълнени;
  10. резултати от предварителен лабораторен анализ на семената, когато е извършен такъв.

Приложение № 8 към чл. 36, ал. 8

(Ново - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г.)

Задължителна информация за етикета на семената от сортовете за съхранение и семената от сортовете, развити с цел отглеждане при специфични условия

1. "правила и стандарти на ЕО";
2. името и адресът на лицето, което отговаря за поставянето на етикета, или негов идентификационен знак;
3. годината на запечатване, записана като "запечатано на ....", или годината на последното вземане на проби за целите на последното тестване на кълняемостта, записана като "проба, взета на...";
4. видовете;
5. наименованието на сорта за съхранение или сорта, развит с цел отглеждане при специфични условия;
6. думите "сертифицирани семена от сорт за съхранение", "стандартни семена от сорт за съхранение" или "сорт, развит с цел отглеждане при специфични условия";
7. за сортовете за съхранение: регионът на произход;
8. за сортовете за съхранение: регионът на производство на семената, когато той е различен от региона на произход;
9. референтният номер на партидата, даден от лицето, отговорно за поставянето на етикета;

10. декларираното нетно или брутно тегло или декларираният брой на семената;

11. когато е посочено теглото и са използвани гранулирани пестициди, дражиращи субстанции или други твърди добавки, се посочва естеството на химическото третиране или на добавката и приблизителното съотношение между теглото на капсулите и чистите семена и общото тегло.

Приложение № 9 към чл. 26а, ал. 3 и 6

(Ново - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г.)

Количествени ограничения относно търговията със семена от сортове за съхранение

Ботаническо наименование - общоприето наименование	Максимален брой хектари за производство на зеленчуци от всеки сорт за съхранение
1	2
Allium cepa L. - Лукова група Brassica oleracea L. - Зелета Brassica rapa L. - Китайско зеле и турнепс Capsicum annuum L. - Пипер Cichorium intybus L. - Цикория Cucumis melo L. - Пъпеша Cucurbita maxima Duchesne - Тикви Sunera cardunculus L. - Артишок Daucus carota L. - Моркови Lactuca sativa L. - Салата Solanum lycopersicum L. - Домати Phaseolus vulgaris L. - Фасул Pisum sativum L. (partim) Грах градински Vicia faba L. (partim) - Бакла градинска	40
Allium cepa L. - Шалот (сборна група) Allium porrum L. - Праз Allium sativum L. - Чесън Beta vulgaris L. - Салатно цвекло и манголд Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai - Дини Cucumis sativus L. - Краставици, корнишони Cucurbita pepo L. - Тиквички Foeniculum vulgare Mill. - Резене Solanum melongena L. Патладжан Spinacia oleracea L. - Спанак	20

Allium fistulosum L. - Лук батун Allium schoenoprasum L. - Лук рязанец Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm. - Кервел Asium graveolens L. - Целина Asparagus officinalis L. - Аспержи Cichorium endivia L. - Ендивия Petroselinum crispum (Mill.) Nyman ex A. W. Hill - Магданоз Phaseolus coccineus L. Многоцветен фасул Raphanus sativus L. - Репички, ряпа Rheum rhabarbarum L. - Ревен Scorzonera hispanica L. Черен корен Valerianella locusta (L.) Laterr. - Полска салата Zea mays L. (partim) - Захарна царевица и пуклива царевица	10
---	----

Приложение № 10 към чл. 56а

(Ново - ДВ, бр. 92 от 2010 г., в сила от 23.11.2010 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г.)

Максимално тегло на опаковките със семена от сортове, развити с цел отглеждане при специфични условия

Ботаническо наименование	Максимално нетно тегло за опаковка, изразено в грамове
1	2
Phaseolus coccineus L. Многоцветен фасул Phaseolus vulgaris L. - Фасул Pisum sativum L. (partim) - Грах градински Vicia faba L. (partim) - Бакла градинска Spinacia oleracea L. - Спанак Zea mays L. (partim) - Захарна царевица и пуклива царевица	250

<p>Allium cepa L. - (лукова група и шалот - сборна група) Allium fistulosum L. - Лук батун Allium porrum L. - Праз Allium sativum L. - Чесън Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm. - Кервел Beta vulgaris L. - Салатно цвекло и манголд Brassica rapa L. - Китайско зеле и турнепс Cucumis sativus L. - Краставици, корнишони Cucurbita maxima Duchesne - Тикви Cucurbita pepo L. - Тиквички Daucus carota L. - Моркови Lactuca sativa L. - Салата</p>	25
<p>Petroselinum crispum (Mill.) Nymphaea ex A. W. Hill - Магданоз Raphanus sativus L. - Репички, ряпа Scorzonera hispanica L. - Черен корен Valerianella locusta (L.) Laterr. - Полска салата</p>	
<p>Allium schoenoprasum L. - Лук рязанец Arium graveolens L. - Целина Asparagus officinalis L. - Аспержи Brassica oleracea L. - Зелета (всички) Capsicum annuum L. - Пипер Cichorium endivia L. - Ендивия Cichorium intybus L. - Цикория Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai - Дини Cucumis melo L. - Пъпеши Cynara cardunculus L. - Артишок Solanum lycopersicum L. - Домати Foeniculum vulgare Mill. - Резене Rheum rhabarbarum L. - Ревен Solanum melongena L. Патладжан</p>	5